

Nr 40

Bevillningsutskottets betänkande med anledning av motion angående skattefrihet för bidrag till vissa fiskare med anledning av kvicksilverförekomst i fisk.

I en i anledning av prop. 1968: 105 väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, II: 1093, av herrar *Antby* och *Åberg* har hemställts, att riksdagen måtte besluta att de i propositionen föreslagna bidragen till vissa fiskare med anledning av kvicksilverförekomst i fisk skall vara skattefria samt att vederbörande utskott måtte utarbeta erforderlig lagtext.

Propositionen

I prop. 1968: 105 har under punkten J 13 föreslagits att statligt stöd i form av engångsbidrag skall utgå till fiskare som lider avsevärt avbräck i sina utkomstmöjligheter till följd av kvicksilverföroreningar i fiskvattnen. Bidraget föreslås utgå till *insjöfiskare*, vars taxerade nettoinkomst under de senaste tre åren före avlysning av vattenområde i genomsnitt kan antas ha till mer än 20 % härrört från fiske i avlyst vattenområde eller närmast angränsande vatten. Stödet skall enligt förslaget utgå med belopp som motsvarar bortfallet av inkomst av fiske under ett år, dock högst 12 000 kr. Bidraget skall beräknas så att det motsvarar skillnaden mellan sökandens genomsnittliga nettoinkomst av fiske under ett år räknat från tidpunkten för avlysningen. Summan av bidrag och beräknad årsinkomst från alla förvärvskällor får inte överstiga den genomsnittliga årsinkomsten från alla förvärvskällor under jämförelseperioden. Med hänsyn till att avlysningen kan ha betydelse för hela det sjösystem i vilket det avlysta vattenområdet ingår föreslås att även andra fiskare än de nu nämnda skall kunna få bidrag. Som förutsättning härför skall gälla att mer än 50 % av fiskarens taxerade nettoinkomst i genomsnitt under de senaste tre åren härrört från fiske i det sjösystem, där det avlysta vattenområdet ingår. Stödet till fiskare i denna grupp får uppgå till högst 10 000 kr. och skall i övrigt bedömas enligt samma grunder som gäller för den först nämnda gruppen insjöfiskare.

När det gäller *saltsjöfiskare*, som drivit fiske i avlyst vatten eller närmast angränsande vattenområde, kan i en del fall, t.ex. vid fasta ålfisken, möjligheterna till annat fiske beräknas vara begränsade eller en omläggning vara förenad med betydande kostnader. Även fiskare som driver fiske i

avlysta vatten utmed kusten skall på grund härav kunna få bidrag med högst 10 000 kr. Bidraget skall endast utgå, om det bedöms sannolikt att fiske i angränsande vattenområden inte kan i rimlig mån kompensera inkomstbortfallet och endast till fiskare, vars taxerade nettointkomst under de senaste tre åren efter avlysningen i genomsnitt till mer än hälften härrört från fiske. I övrigt skall de bidragsgrunder, som föreslagits för fiskare som driver fiske i avlyst insjö eller närmast angränsande vattenområde, gälla även för saltsjöfiskare.

Enligt förslaget bör bidrag inte beviljas fiskare, som taxerats till statlig förmögenhetsskatt, och inte heller fiskare, som fyllt 67 år eller som dessförinnan blivit berättigad till hel förtidspension. Engångsbidrag bör enligt uttalande i propositionen vara beskattningsbara enligt gällande regler för inkomstbeskattning.

Motionen

Till stöd för yrkandet om skattefrihet för ifrågavarande bidrag anför motionärerna i huvudsak följande. Stödet betraktas i propositionen närmast som ett slags ekonomiskt-socialt stöd vid arbetslöshet, en uppfattning till vilken motionärerna ansluter sig. Åtskilliga av de bidrag som f. n. utgår vid arbetslöshet är befriade från skatt. Det gäller t. ex. kontantstöd från arbetslöshetskassa och kommunala kontantunderstöd samt bidrag från stat eller kommun till utbildning eller omskolning av arbetslösa och partiellt arbetsföra. Motsvarande skattefrihet gäller också för andra typer av ekonomiskt-socialt stöd, som t. ex. sjukförsäkringsersättning och socialhjälp. I prop. 1959: 153 diskuterades frågan om skattefrihet för vissa typer av arbetslöshetsersättning. Då avvisade departementschefen de motiv, som angetts för att ifrågavarande ersättningar skulle beskattas, t. ex. att understöden utgör ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Mot denna bakgrund framstår det enligt motionärernas uppfattning närmast som ett undantag att ersättningar av denna typ blir föremål för beskattning. Att det i detta fall är fråga om engångsersättning ändrar inte bedömningen. Att stödet utgår i form av engångsbidrag motiveras i propositionen huvudsakligen med att det då inte verkar hämmande på arbetskraftens rörlighet.

Utskottet

I prop. 1968: 105 föreslås bl. a. att statligt stöd i form av engångsbidrag skall utgå till vissa fiskare, som lidit avbräck i sin näringsverksamhet till följd av kvicksilverföroreningar i fiskevatten. Bidragen skall utgå med vissa maximibelopp, motsvarande bortfallet av inkomst av fiske under ett år. Enligt uttalande av departementschefen bör bidragen utgöra skattepliktig inkomst. Jordbruksutskottet har i utlåtande nr 24 tillstyrkt förslaget i propositionen.

I motionen hemställer motionärerna att ifrågavarande bidrag skall vara skattefria.

Såvitt utskottet kunnat finna kan de i propositionen föreslagna bidragen inte hänföras till sådana engångsersättningar för obegränsad tid som enligt bestämmelserna i punkt 5 av anvisningarna till 21 § kommunalskattelagen är att hänföra till icke skattepliktig inkomst. Såsom framgår av riksrevisionverkets remissyttrande ansågs de engångsersättningar, som enligt beslut av 1964 års riksdag (prop. 1964:190; JoU 30) utgick till vissa västkustfiskare för att underlätta den omställning, som följde av bortfallet av räkfiske på visst norskt vatten efter utgången av år 1964, som skattepliktig inkomst vid inkomsttaxeringen. Detta har sin grund i att statsbidrag, som utgår till näringsidkare i och för hans näring principiellt anses utgöra skattepliktig inkomst. Några bärande skäl, som kan föranleda ett annat ställningstagande till frågan om beskattningen av de ifrågavarande engångsersättningarna, har inte anförts av motionärerna. Utskottet delar därför departementschefens uppfattning att de i propositionen föreslagna bidragen bör anses som skattepliktig inkomst. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionen.

Med återopande av det anförda hemställer utskottet

att riksdagen avslår motionen II: 1093.

Stockholm den 2 maj 1968

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson (s), Yngve Nilsson (h), Wärnberg (s), Tage Johansson (s), Gösta Jacobsson (h), Lundström (fp), Mattsson* (cp), Arne Pettersson (s), Tistad (fp) och Ove Karlsson (s); samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås (h), Brandt (s), Vigelsbo (cp), Andersson i Essvik* (s), fru Nettelbrandt (fp), herrar Forsberg (s), Kristenson (s), Boo (cp), Carlstein (s) och Larsson i Umeå (fp).

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.